

ՉՈՐԱՏԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

ՓԱՐԻԶ. — Արտաքին նախարարներու անպաշտօն հարցազրույցները, երկուշաբթի օր ևս, զրպեան զրկելիքի մը շանդեցան։ Այժմ էկ յառաջիմա՞վ ինչ իրաւոյն պարտադրուելիք պատերազմական հասարակութիւն հարցին լուծման նկատմամբ։ Իտալական կառավարութիւնը ռազմաւար պիտի նկատուի, ինչպէս կը ըսէ Պ. Մոլոթով, ինչ պիտի ընդունուի իբրև ապագայ որոշման փութարժէքը պիտի յատկացուի հատուկ անձինքն, ինչպէս կ'ըսեն ընդունելու Գ. Պրենկ Պէլին։ Նոր վիճարանութեան մը տեղի տուաւ Պ. Պրենկին այն առաջարկը ինչ իտալական զարուբներէն ինչպիսի գորուի Չորս Մեծերու հակախնդիր տակ, ինչ արտաքին պայմանաժամով, մինչև որ ՄԱԿը անձնէ անոր հոգատարութիւնը։ Պ. Պէլին վերաբերուի այն առաջարկին և կը նախընտրէ այժմէն ՄԱԿը յանձնելու։ Պ. Մոլոթով, Պիտո և Պէլին զէմ են Պրենկի առաջարկին։ Կայ նաև Իտալոյ ֆաշիզմի հակառակը անընդ պաղտութիւնը միջազգայնացնելու իրազ մը։ Գալոյ թրիկներէն, Պ. Մոլոթով կը պնդէ ինչ յանձնելու ետեկուսութիւն, մինչև զեռ Պ. Մոլոթին նախաջարկը ինչ թրիկներէն տարու է Իտալոյ, ինչ հարաւային Իսթրիան ետեկուսութիւն, մասամբ անուանելու կը դառնէ Պ. Պրենկի և Պէլինի ձօն։ Մոլոթին պարզապէս ցարգ ոչ մէկ որոշում տրուած որ հարցերու մասին։ Գերմանի հարցը թերևս քննարկի այսօր։

Պ. ԱԶԻՍՈՆ ԶՐԱՓԱՐՅԱԿ
ՎԱՅՆԻՆԻՍՏՆԵՐ. — Պետական փոխ քարտուղար Պ. Վայնի և իր օգնականը իրենց պաշտօնէն հրաժարած իր քաղաքէն համար Չորսերու ժողովին մէջ Պ. Վայնի խոսքերուն զէմ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԿԸ ՊԱՃԱՆՁԷ

ՍՕՅԻԱ. — Պուլկար Արտաքին նախարարը պաշտօնակէս յայտարարելով ինչ արեւմտեան թրակիս աշխարհագրականօրէն, պատմականօրէն և ցեղագրականօրէն կը պատկանի Պուլկարոյ։

ԶՐԱՆՆԵՐ ԿՈՒԳՈՆ ՊԱՂԵԱՍԻՆ
ՊԵՐՍԻՆ. — Անգլիական յաճանաւ մը Պաղեստինի եկրքներէն 60 միլոն հեռաւորութեան մը վրայ ձերբարկուց յունական զօջ կրող «Իվլիտ» անուն շոյկուսը, որ 1800 հրեաներ կը բերէր Պաղեստին։ Շոյկուսը արուեստաւ շայֆա, ուր պիտի ցատկահարուին ապօրէն այս ճամբորդները։

ԶՐԱՍՑ ԱՌՓԱՄԵԱՅ ԿԱՌԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԱՅՆԻՆԻՍՏՆԵՐ. — Զրեական համագումարի մը ժողովը Տօթի. Այլման յայտարարելով ինչ անհրաժեշտ է Պուլկարին մէջ հիմնել առժամեայ կառավարութիւն, որուն առաջին գործը պիտի ըլլար կազմակերպել հրեաներու ներգաղթը։ Եթէ կարելի չըլլայ հեշտ ընել, պէտք է զիրու զօրութեամբ հիմնել այդ կառավարութիւնը, ըսած է հրեայ լիւրը։

ԻՐԱՆ ԵՒ ԱԶՐԴԵՃԱՆ

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՌԿԱՆՈՒԵՑԱՆ ԼՈՆՏՈՆ. — Կը հաղորդուի ինչ վարչապետ Կառավարութեան կառավարութեան և արքայէն անկախ անկախութեան միջև տեղի ունեցող անհարգութեանը արտահայտութեան և այն պատճառով որ Անգլիական պատուիրակները պահանջած է.

1. — Արքայէն անկախ համար մասնաւոր բանակ ունենալու հրամանատարները ինք որոշելու
2. — Զոյգեր բաժնել զինզոյգներու միջև ձառնարկներ թաւելի միջնեցաւ նոր հրահանգներ տրուելու։

ԱՆՊԼ ԵՒ ԶԵԳԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ՍՈՒՄԼԱ. — Բանտիտ նէրու և Կանտի զեռ յոյս ինչ Մանսթրիմ ըսած է. «Անգլիկ խոստացուել ինչ արտաքինութիւնը վերջնիկ և Անկախութեան աստիճանական, պէտք է յարգուի այս խոստումը»։

ԷԶՄԻԱՏՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ ՊԵՅՐՈՒԹ ԺԱՄԱՆԱԾ

Կ'իմանանք ինչ, Կիրակի օր, շայտառանքն Պէյրուսի ժամանակ են Պ. Պ. Առաքել Առաքելեան և Նիկիոս Մանուկեան և ուղարկելի զացած Անթիլիասի կաթողիկոսարանը։ Կը կարծուի ինչ ասանք են այն երկու պատուիրակները, որոնց ուղեւորութիւնը ծանուցուած էր Ամենայն Հայոց Հայրապետին մէջ հեռագրով, սակէ երեք ամիս առաջ, և որոնք պիտի զբաղէին համարուարի պատգամաւոր Ընկեր Միջոցի Մարմանի կողմէ կ'ըմբռնուին նուիրած Տպարանի հարցով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԶԳ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԴԵՄՈՒՍԸ

Սուրիոյ և Լիբանանի Հայ Ազգ. Խորհուրդը, Ապրիլ 24ի միջիններուն մասնակցող Հայոց անունով հետեւեալ հեռագրեր յղած է Ապահ. Խորհուրդին, Նիւ-Եորք.

«Պատուարժան նախագահ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդի. — Սուրիոյ և Լիբանանի բաղձահար Հայերու ներկայ ըլլալով Ապրիլ 24ի նախապաշտ Արտաքին կը պահանջենք որ իբրց. հայկական վեճը, որպէս Մեր ձառք Արեւելքի խաղաղութեան ապահովման կարեւորագոյն հարցերէն մէկը, ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդի օրակարգի նիւթ դառնայ։

«Մենք կը պահանջենք արգար հատուցում մը մեր բննագրութեան կառուածներու և ինչքերու ինչպէս նաև տարագրութեան և շարքերու պատճառաւ զոհուած մէկու կէս իրիմնէ աւելի անուիկ հոգինքը, մեր հայրենիք, Սուրիա Հայաստանի հոգային կցուելու ձեռքով։

Սուրիոյ և Լիբանանի Հայ Ազգային Խորհուրդ

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

ՓԱՐԻԶ. — «Էթնոս» հրատարակին վրայ միծառնութեամբ օտուեսցաւ Յաղթանակի օրը։ Հուն էին Սոլեա Միւսիեան Արտաքին Գործոց նախարար Պ. Մոլոթով, Պ. Վիլիյնցի և զեպան Տէքանէզով, Անգլիոյ Արտաքին նախարար Պ. Պէլին, Ամերիկայի Արտաքին նախարար Պ. Պրենկ և օտար զեպաններ և Ֆրանս. դահլիճին անդամները։ Վարչապետ Պ. Կուէն երախտագրութեան յայտնել Անգլիոյ, Ամերիկայի և Թուս ժողովուրդին, որ փութած էր Գերմանիոյ զերեզմածը Տեղի ունեցաւ մեծ զորահանդէս Օդային հանդէսին մասնակցեցաւ «Պորմանտի» օդատորիկը։

ԱՆԿՆԻ ՄՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԿԵՅԾԷ՝ ԶԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԶԻՈՒՄ. — Մայիս 11ին, 200,000 հոգիներ, մեծ ցոյց մը կառարեցին Յուդայաները, որոնք «Ազատութեան», աշխատանքի և խաղաղութեան» վերստուգութեամբ ցուցադրութեան կը կրէին, կը պահանջէին «Անկեղ» միապետութեանը, Կեցցէ՛ հանրապետութեանը։ Միլիոնի եկեղեցիներ առջև 100,000 հոգիներ նման ցոյց մը կառարեցին։ Այս ցոյցը երբ և կ'ընէ տեղի ունեցած ամենամեծ ցոյցն էր, որ խաղաղ անցաւ։

ԵՆԳԼ ԵՒ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ԳԱԶԻՐԷ. — Վարչապետ Սըղդի Փաշա ծանոց ինչ անկախական ուժեր սկսած են պարզել զօրանցները և զանազան կեզքները։ Մեծ ցնցում յառաջ բերաւ Վարչապետին այն յայտարարութիւնը ինչ Անգլիոյ և երկարատեղ միջև կ'ընելիք նոր զանաղիքը պիտի ենթարկէ ժողովրդային հանրաքուէի։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԳԱԼՁՈՂՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ներկուշաբթի օր տեղի ունեցաւ Տրիփոսի կամ կուսի շրջանային նիստը, ուր զեկուցում տուաւ ընկեր Իսկէնտէրեան, արտասահմանէ ներքաղթողներու համար կառարուած անուիկ պատրաստութեան շարքը։ Գործի լուծում են կ'ըմբռնուին, պնակեցնել, կահագործութեան, թրիքատմի, Իբու-աւածեղէնի և կ'օրհիկ զործարանները։

ՏՆՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ԱՐԱՐ ՄԱՍՈՒԼԸ ԵՒ ՀԱՅ ՆԵՐԳԱԼՁԸ

Հարկը հրատարակուող մեր պաշտօնակցի «Էթնոս» թերթը, որ մեծ հետաքրքրութեան և բարեկամութեան ցոյց կուտայ Հայերու հանդէպ, ներգաղթի շուրջ կուտայ հետեւեալ տեղեկութիւնները, զորս կը կարգուիք վերապահութեամբ.

«Յունիս Լեւ սկեսայ Հայոց ներգաղթը պիտի սկսի Կալուածատէրեր արգելն արձանագրելու արեւելի իրենց կալուածները։ Հայաստան մեկնելու համար Հարկէն արձանագրութեան թիւն է 65,000, Ամէն ամիս 5000 հոգի պիտի մեկնին։ Ներգաղթի՛ որ պիտի տեւ 12 ամիս, պիտի կառուցուի Սուրիա Միւսիեան Դամասկոսի հիւս պատասխն կողմէ»։

ՀԱՄԱՅՈՒՆ 132րդ Որոշմանը 23րդ յօդուածին, բոլոր պաշտօններուն արգելուած է զրազելի վաճառականութեամբ և աւաւտական ընկերութեանց մաս կազմելը։

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ քանակի կազմութեան շուրջ Ազգ. Պաշտօնութեան նախարարը յայտարարած է ինչ կ'ուսուցանուի այժմ զինուորական վերաբերեալ բոլոր օրէնքներն ու կարելիութիւնները և ինչ մաս տանելու քննական պաշտոն մը պիտի կառարել Սուրիոյ բոլոր շրջաններուն մէջ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ մէջ, ստերիպի զործարաններու Սկոտլանդներուն ընդհ. ժողովը, որչաւ է.

1. — Պայքարել պաղեստինեան ապրանքներուն Սուրիա ներածումին զէմ։
2. — Հետապնդել և պաշտպանել արարներու իրաւունքները Պաղեստինի մէջ։
3. — Ընդունել շարժական 40 ժամ աշխատանքը։
4. — Պահանջել ալիւրի, ուսուսեղէններու և կարգ մը ապրանքներու զիններուն զեղումը։
5. — Պահանջել զօրծարաններու բացում անհրաժեշտ անաղջն անուիկու համար։
6. — Լուծել տայ Բարձր Փօմ խեղութեան բոլոր օրէնքները։
7. — Բանայ զիւրեքային դատարաններ՝ անհրաժեշտութեանը բաժանուած համար։

Այս պահանջները պիտի ներկայացուին նախարարաց Խորհուրդին։

ԹԵՐԹԻՔԻ կը զրկուի ինչ Դամասկոսի կառավարութիւնը լուծուած յայտարարած է Սուրիոյ մէջ զոյգութեան ունեցող բոլոր կուսակցութիւնները։ Ընկերակցութիւնները և քաղաքական խմբաւորութեանը։

Այս կազմակերպութիւնները իրենց զօրծուանելութեան վերակուելու համար նախապէս ներքին նախարարութեան պէտք է անուստ մասնաւոր արտասպանութիւն։ Միւս կողմէ, ուրբաթ զիւր օտար կանուսները խոզարկութիւն կառարած է «Ազատականներու» Միւսիեան կեզքանաւելին մէջ։ Այդ կուսակցութիւնը կը համարուի բոլոր ընդդիմադիրները։

Լ Ր Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն ՉԱՐԱՃԱՅՈՒԹԵԱՆ ՍԵ ԴԵՍ

Պէտք է ձեռնարկել, իւրաքանչիւր անգամ արժեքները, որովհետեւ Ազատական մամուլին մէջ տեսակ մը հակասութիւն մասնագրեցելու յետին միտումով, Ամերիկայի մեր օրկան «Պայթեթ»էն կ'աբաւարդէ հատուածներ, որոնք կը վերաբերին Յ. Օչակատեանի յօդուածներուն մամուլական հակասականութեանը:

Ազգային և կը նմանները կրնան վաղը, նման արտաստուածները ընել նոր Գիտէն ևս, որուն աշխատակիցն է Օչակատեան, և կամ, վկայութեանը բերել Ռամկավար Ազատական պարբերականը, որունը անցեալին մէջ Յ. Օչակատեանը գրած էր Հայ Գրականութեան կարգադրութեան սպասարկողներու շարքին:

Բայց, կրտսերակարգութեան այս ձևը կը կոչուի «չարաչափութիւն կամ չարագործութիւն», որուն վարժէ առ հասարակ Գաշնակ մամուլը:

Վիճելու համար չէ որ կը գրենք այս արդիւնքը, այլ մասնանշելու Գաշնակ մամուլին վերը ակնարկը, և չարաչափութիւնը կամ չարագործութիւնը Անա թէ ի՞նչ:

Ամերիկայի մէջ, ընկեր Սամուէլ Թումայեանն, պաշտօնով այս երկիրները գտնուած միջոցին ճանչըցած է Օչակատեանը (միտակցութեանը արտաբերութիւնը) և կարգադրով անոր յօդուածները ստեղծուած Մարտիական առաջարկով, փոխարէն յայտնած է որ Ամերիկայի մէջ ևս տեսուի ու կարգուած յօդուածները յանձնարարելին մէջ ըլլալու համար:

Կիպրոսի մէջ, ընկեր Ս. Կեպեղեանն բանախօսած է Օչակատեանի ընդ մը ձևարարած յօդուածներուն հանդէսին:

Ընկեր Վահրէ — Հայի, «Պայթեթ»ի մէջ յօդուածաւորը մը գրած է Օչակատեանի գրական կեանքին շուրջ և գոված գայն, իսկ «Պայթեթ» խմբագրական մըն ալ նուերած է անոր:

Մի՞ գարմանք եթէ վաղը, «Նոր Գիտ» կամ Ռամկավար Ազատական մամուլի պատկանող թերթին մը մէջ հանդիպելու Օչակատեանի Գրականութեան մասին գնահատական յօդուածներու:

Մի՞ գարմանք, այլ անուղիցիք իրականը: Այդ թուականը կը պատկանի այն շրջանին, ուր Օչակատեան, սակաւին չէր ստորնացուած իր ներկայ թմբակարներուն կողմէ և կը մնար իբրև հին սերունդէն մնացած արժեքաւոր «Թէպէտ» մը, որուն կը մտնուէր նային կարգ մը Ռամկավար Ազատականներ՝ տեսակ մը յարգանքով: Այդ յարգանքը, սակայն, Օչակատեանին աւելն աւելն անոր սպասարկած Հայ Գրականութեան համար էր: Երբ Հայ Գրականութիւնը կը միտնուի Օչակատեանի կողմէ, Օչակատեան կը գտնուի զառաւանդ պատու մը:

Արդ, պատահեցաւ որ շարաշուք օր մը, առկէ 1-2 ամիս առաջ, Հայկազ լոյս տեսնող «Նայիր»-ը, ըրաւորակէ Օչակատեանի գրքին երազ ցափառութեանը Հայաստանի Գրականութեան շուրջ, գրականութիւնը որ այնքան զմայլումով կը կարգադրուէր ու կը գնահատուէր անխտիր ամէն Հայու կողմէ: Անխտիր կ'ըսենք, որովհետեւ Գաշնակ թերթները նոյնիսկ հանդիպով տեղ կուտան «Հայաստանեան Գրականութեան»:

Բարեբախտաբար չիտու շուրջին Օչակատեան և Ճափրիթի շրջանակին հետ, բայց հաւաստի տեղէ իմացած ենք որ Օչակատեանը բարեմտութիւնը շարաշուք գործածուած է «Նայիր»ի կողմէ և Օչակատեանը դժգոհութիւնը յայտնած է այդ «չարագործութիւն» գէտ ևս: Վկայ յօդուածներ հանգէսին մէջ արտասանուած այն խօսքը թէ, եթէ ինք մեզին օտարութեան մէջ, աճեցնենք արտաքին Հայաստան:

Կը կասկած թէ Օչակատեան այս խօսքին անկեղծութեան, որովհետեւ եթէ անկեղծ ըլլար, առաջինը ըմբատացողը ինք պիտի ըլլար Հ. Մ. Բ. Մ. մարդահանդէսին մէջ իրեն եղած անիմաստ, անտեղի, օրէնքէ և սովորութիւնէ գտնու, որպէս թէ «հասարակական» ժխտելով գէտ: Եթէ անկեղծ ըլլար, «եռադրոյ»ի տակ «Յառաջ նահատակ» երգելով Սովետական Հայաստանի հանդէպ ատելութիւն սերմանել փորձող Գաշնակ մտայնութեան գէտ ինք պիտի բողոքէր:

Գտնուածով մեր նիւթին, ըսենք անմեղապէս որ, «Օչակատեանի խնդիր» մը ծագեցաւ Հայկազէ: Այդ խնդիրը կետեղեկուէ տարածուեցաւ ու պիտի տարածուէր արտասահմանի բոլոր անկիւնները: Հակառակին չէր կարելի, երբ հետագայ Ամերիկայի մէջ Ռամկավար ընկերները, Օչակատեանի մէջ փառաբանելու համար Հայ Գրականութեանը, գտնուին յօդուածներ:

Բ Ա Ղ Ա Ք Մ Ը

Հետեւեալ «ԲԱՅ ՆԱՍԱԿ»-ին բնագիրը յանձնուած է Գերատնօրէն Մամուլէ Արքեպիսկոպոս Սիրունեանի, Նախագահ Գաշնակի Բարագրական ժողովին, իբրև ընդօրէն «Յուսարթ» թերթի արտատու Օննիկ Մաճարեանի, Բարագրական ժողովին անդամ Նշանկուելու զէմ:

Եւ —

Սրբազան Նախագահ և
Յարգելի ժողովուորներ,

Ստորագրութեան շուրջ նախկին բնագրի հարցերը և նախկին շուրջանները, ներկայիս կուսանք մեր գարմարուէր և զայրոյթը յայտնելու որ ժողովը — Ձեռք գիտե՞ր գիտացա՞մք թէ մտացումով իր մէջ առած է անձ մը որ ժամանակին տան և մէկ Հայ-րենասէր Հայեր, որպէս ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐ ամբատանելով, չիթնալիցաւ, բանտե-բանտ քաղաքէ լուսու է, եթէ չարա՞ծ:

Բնականաբար եղիպական արգարադատ կառավարութիւնը հակառակ այդ անձին փոփոքին, ազատ արձակեց, ինչպէս երբեք անմեղութիւնը հաստատելով: Յիշեալ քաղաքականի անգամը չիկրնար ուրաշնալ այդ «Փոքիկ Պատկար» քանի որ մեր բոլորի ներկայութեանը ըրաւ իր ամբատանութիւնները և տեղաշարժ «Արև» թերթին ալ, այդ թուականին բուռնօրէն պարտաբար ու գաղտնաբար և այդ անձը որ կը կոչուի Պարոն Օննիկ Մաճարեան:

Պատմական այս թուականներուն, մենք ոչ միայն չենք ներքեր որ այս տիպի մարդիկ Հայ ազգին գրեթէ գան որպէս «Գիտար», այլ չենք ներքեր և ոչ ալ կրնանք ըմբոսնել թէ ի՞նչպէս ինքզինքնին հայ-րենասէր ու Հայաստանեան կարծող ժողովականներ կրնան նոյնիսկ մէկ ժողովի նստիլ այս կտոր ունեցող անձերու հետ:

Յուսումով որ մեր այս ցասումը լուրջ ուշադրութեանը առարկայ կ'ըլլայ, կը պահանջենք իր արտաքինութիւնը:

Ձեռք յարգանք

44 Ստորագրութիւններ

ՏԵՍԱՐԱՆ ՄԸ ՎԵՐՈՅԻՇԵՍԻ ԴԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅՆԷՆ

Դատաւորը խօսքը ուղղելով Օննիկին,
— Ի՞նչով կը փաստես այս մարդոց համայն վար ըլլալը...:

Օննիկը տատամտաւ, բնատարկեալները ցուցնելով,
— Այս մարդը Ամերիկայի և Ֆրանսայի ընկերները Համայնավար են, անառտիկ իրենց թերթերը...:

— Հոս եղիպոս է... ազ թուղթերը անհիմն ու անբաւարար են, մեզ պարզապէս ժամայաճառ մ'ընք: Կրնա՞ս նեղնիլ:

Եւ երբ Օննիկը կը պատրաստուէր մեկնելու, տեսաւ որ գուռը ժողովուրդը կը սպասէր զինքը թուգաման ընելու, գողանար եւ վերադարձաւ ան ու խնդրեց գաղտնաբանել որ իրեն ստիպական արուի... քանի որ իր «ԲԱՅԱՍԱԿ»-ին ԳԵՄԱՆՔԻ վրասնուած էր...:

ԱՆԱ. ԱՅՍ ՄԱՐԿԷ Է ՈՐ ԱՅԺՄ՝ 1946 Թուին, ԲԱՆՂԱՔԱԿԱՆԻ ԱՆԳԱՄ ԸՆԴՈՐՈՒՄԸ Է... Գարմանքի մատնելով համայն գողութիւն:

Գրանիք 3 Մայիս 1946

Կարծախաբութեան մէջ, Գաշնակ Մամուլը, շատ լաւ գիտէ որ «Նայիր»-ի մէջ Օչակատեանի աճած ներած հակութիւնը, զիւր չի կար նոյնիսկ Գաշնակ իմաստուններուն քիթին: Ռամկավար Ազատական մտաւորականները որոնք արդի Սովետական գրողներու և Սովետ պետականութեան մէջ ստուգած, գտած, յարգած ու պաշտած են նախնիներու անխաբարս ոգին, չեն կրնար հոնդուրծիլ Սովետական Հայաստանի սքոռութիւններուն գէտ — Գրականութեան թէ պետականութիւն — ուն հայրենութեան, թէկուզ բարեկամի մը կողմէ ալ եղած ըլլայ ան:

Եղիպոսի մեր օրկան «Արև» որ լաւ յարաբերութիւն ունեցած է անցեալի մէջ Օչակատեան հետ, չբաշտուեցաւ գաղտնաբար անոր ծանօթ կոչովը Այդպէս պիտի ընեն Ամերիկայի, Ֆրանսայի և աշխարհի Ռամկավար Ազատականները, երբ իմանան թէ զբաղու Օչակատեան, գործիք եղած է վերջերս անանուն մարդոց ձեռքին, հայնչուելու համար Հայաստանի Սքոռութիւններուն: Գաշնակ մամուլին ճիշդը, Ռամկավար Ազատական մամուլին և անդամներուն միջև հակասութիւն գտնուելու Օչակատեանի առնչութեամբ, երեւոյթները շարագործելու ձեռով Գաշնակավար խորագրանք մըն է լոյս, որուն գէտ է որ չուզեցինք լուի:

Ա Ք Ա Ս Ի Ն

Ինչ որ տեսաւ կեանքն ինձի,
Որպէս յոյգ ու տենդ,
Ես ուղեցի որ երգով
Յանձնեմ իրեն ես...
Ես ուղեցի որ բերքով
Բանամ սիրտը խնձի,
Ըլլամ ամէն մըրիկի
Շաշո՞ղ շունչին հետ...:

Բայց իմ երգերըս եղան
Այնքան մեղմ ու հին,
Որ գտնուեցաւ մը միայն
Դողաց աքառին
Ու շունչաց յամբօրէն
Գարունիքն իր հովին
Ու եղաւ կեանքս իրեն
Սասի՞ ու արին...:

Ես չկրցայ յուղել ձեզ
Որտե՞սեր յուղել,
Երբ կրնայե՞ք զուք սրտէս
Առնել զարկ ու գող...
Ես չկրցայ յուղել ձեզ
Ու լուս մնացի՞ս
Տրտուած երա՞զ մը որպէս,
Որպէս աքառի...:

Անցայ միանալ ու անտէր՝
Այս կեանքին մէջէն
Ու թոյլ տուի որ սէրեր
Ձիս իրենց կանչեն...
Մերթ ժպտեցայ ու լացի
Ու երկեցի մի՞ջա
Բայց ուրտե՞ր թի՞նջ տուի,
Ձեզի տուի ի՞նչ...:

Կը մտածեմ աքառիս.
Աքառի՞ մը խեղճ՝
Դողաց սրտիս գէտ անձայն
Ու ինձի բարեկ...
Այս արտաքին անառտան
Իմաստունութեան մէջ
Իրաւ միայն աքառի՞ն
Շունչեցի անվերջ...:

Ես չկրցայ յուղել ձեզ
Որտե՞սեր, գիտե՞մ,
Բայց վաղուայ կեանքս պիտի
Բացուի ձեզի գէտ...
Ու ես մեկնիմ անցեալէս
Վաղըսով ամենի,
Անհուն կայծակ մը որպէս,
Որպէս սքոռութիւն...:

Մեծարեցի ծառն այս հեղձ
«Երա՞զ բուրբան»
Կ'ուզեմ լքել հիմա ես,
Ստանալ յախաբան
Ու յանձնուել զարեքուն՝
Որտե՞ս ու արի
Ու խոյանքով ձեր անհուն
Ինչե՞ր պարբարի...:

Առէք զին, առէք հիմա
Ու տարէք ձեզի,
Թողէք որ երգըս թնդայ,
Ձեզմով բլուրնիկի,
Գրէ՛ք աշխարհը բոլոր՝
Այս մի՞նջ գիշերին
Ու ուրտե՞ր ըլլա՞յ որ
Յիշէք աքառիս...:

Ինչ որ տեսաւ կեանքն ինձի,
Որպէս յոյգ ու տենդ,
Նորէն կ'ուզեմ որ երգով
Յանձնեմ իրեն ես,
Որտե՞ս կ'ուզեմ որ բերքով
Բանամ սիրտը խնձի,
Ըլլամ ամէն մըրիկի
Շաշո՞ղ շունչին հետ...:

Ատենօր էր: Երեւան քաղաքը թաղուած էր խաւարի մէջ: Գիշերային խաւարէն և լուսնի շողովքէն անտէր անտէր կ'ընկնէին հազուադիւր լուսնի և գիտնիքնու աղաղակներէ:

Քաղաքային շտապօրէի ժամացոյցը հնչեց 12-ը: Հասաւ Նոր Տարին: Բակի պահապանը, որ ցուրտ օդէն կը պահպանուէր զրան անկիւնը, աւելի ամուր փաթթուեցաւ իր հնամաշ վերարկուին մէջ: Իր կեանքին մէջ բաւական անգամ անցաւ Նոր Տարին, առանց անոր բերելու, նոր և լաւ բան մը: Յաճախ ան սոյն հանդիսաւոր ժամը կը զիմաւորէր փողոցը, ցարտի և սառույցի մէջ, պահպանելով օտարին հանգստութիւնը և կալուածը:

Հաղիւ արշալոյսը ցրուած գիշերային լուսնիները, թագոս կը սկսէր աւելի փողոցը, մաքրել մայրը, յետոյ կը զարթնէր արեւոյ ընտանիքը:

— Պահապան. — կը պոռային և թագէտս կը վազէր փայտ ձեղքերու: — Թագո՛ս, կը պոռային երկրորդ յարկէն և ան ջուր կը հանէր վերը:

Է՛յ, թագոս, — վերցոյր աղբը: — Թագո՛ս, թագո՛ս, թագո՛ս: Եւ ան կը վազէր կատարելով անհաճոյ աշխատանքը:

Բացուելէ առաջ վաճառական Ալվանովի պատրաստ հազուատներու վաճառատուները, թագոս կը մաքրէր շէնքը, կը քակէր հակերը, ապրանքներու ծրարները և յետոյ կ'աճապարէր կրելու սպրանքները:

Կէսօրին, աղքատիկ, ինչպէս միշտ, սեղանին շուրջ կը նստէր ամբողջ ընտանիքը: Ան և վեց զաւակները: Անոր մանչերը — որոնց ամենէն մեծը 13 տարեկան էր — Նազար, Համարձու՛մ և Արտաշէս և աղջիկները՝ Վարդանուշ, Բայասան և Մարգարիտ: Ճանտիկին չկար — կինը մեռած էր վեցերորդ զաւակը՝ Արտաշէսը ծնած ատեն:

Կէսօրէն վերջ թագոս դարձեալ կ'երթար վաճառատուները: Կ'երթար իրեն բանտ: Այն թէ անոր համար, որ հոն պէտք էր շատ աշխատել: Այն ժամը կը թուէր իրեն, որ անզորութիւնէ ձանձրացող վաճառականը մասնաւոր հաճոյք կը զգար անոր մարդկային արժանապատուութիւնը ոտնակոխելու մէջ:

— Թագոս, այսօր գիրքեր տեսայ տոնոցը ձեռքը. — կ'ըսէր ան: Լաւ է: Այսուհետեւ պահապաններն ալ պիտի և զարգացած ըլլան: Սակայն մեր պիտի դնենք այսպիսի պահապանները:

Կամ՝ — Թագոս, ինչո՞ւ կ'ըզվէ, որ ձեր աղջիկները յաւաքարու հի ըլլան ձեր կնոջ պէտք: Եւ երբ լաւ չէ՞ որ երկրպագի կ'ըմբռնի ըլլան:

— Վեց զաւակներ: Ուր էր ձեր խելքը ձեր այս վիճակին մէջ: Կը տեսնես որ ես անգամ աղջիկ մը միայն ունիմ: Անոր համար ալ ան հազուած է և կուշտ: Պէտք է ապրիլ համաձայն կարողութիւններու, թագո՛ս:

Թագոս կը լռէր որովհետեւ պէտք էր վերաբորուիլ և մշտքին մէջ կ'անիծէր իր բախտը: Իր աչքին առջև կը բերէր զաւակները փոքր խոնա սեղանիկին մէջ, թշուառ, ցնցոտիպատ, անօթի և ցաւով կը մտածէր ապագայի մասին...

Անցան ու աւելի քան 25 տարեկներ: Եւ ինչպէս միշտ, օրը կը սկսէր արշալոյսին հետ: Աշնան տաք օր: Հոգը ցրուեց առտուան մշուշը և ամպերուն ետեւ երեցաւ ալ երբ, պայծառ, շողջողուն, երևանեան արեւը: Անոր ցոլքերուն տակ քաղաքը յանկարծ արթնացաւ, կենդանացաւ և ծաղկեցաւ: Միամանի բոլոր դոյներով շողջողաց անոր տոնական տարրերը: Միամանեան հազարաւոր կարմիր դրօշակներ և անվերջ մարդկային նկղեղ մը, բերք հսկայ դեմ մը կը շարժէր զեպի Լենինի հրապարակը:

Սկսաւ հանդիսաւոր առնական տոգանցքը:

Հրապարակի բեմին վրայ բազմաթիւ հիւրերու միջև, կեցած էր երեւոյթով խոստ աղետած ծերունի մը: Անոր հետ սեւաւեռայ փոքր աղջնակ մը կ'ուսուսէր, կարմիր զրօշակ շարժելով խնդի պէտք: Մասնաւոր անհամբեր կերպով ծերունիին թեղանիքէն կը քաշէր և անդադար կը շարկարտէր.

— Մե՛ծ հայր, նայի՛ր հոս, բեմին վրայ... Ես այ՛ր մեծ հայր... Թռուռնիկներ կը ցուցնէր ցուցաստիտակները, կը հետեւէր անցնող շարասնիներուն, ահա մեծերնայինարարական ֆայրիքնան, Արարատ գործարանը: Ահա աւախիկ նկարիչները, կոմպոզիտորները, քերականները...

Երբ աւարտեցաւ տոգանցքը, ծերունին և թռուռնիկին մեկնեցան հրապարակէն: Տերեան փողոցին վրայ առնական շուրջով զարգարուած սպիտակ տան մէջ գտնուեց զիմաւորեց տարեց անձերէ և մանուկներէ բաղկացած խումբ մը:

— Բարի եկար թանկագին հայր: — Մեծ հայրը եկաւ: Բարեւ մեծ հայր:

Նախկին բակի պահապանը, այժմ հանգստեան թռչակաւոր թագէտս Նազարեան, իրեն օտնի հրաւիրուած պատուաւոր հիւրը Հոգարտութիւնամ մտաւ իր ամենէն մեծ զաւակին տունէն ներս:

Հուսալոր պենակները կը փայլէին մաքրութիւնէ, իսկ պատուահանքները առջև դրուած են ծաղիկներու թաղանթներէ: Երկար սեղանին վրայ ծայրէ ի ծայր շարուած են բազմատեսակ կերակուրներ: Ինչո՞ր չկան հոն: Հոն կան Սևանի ձուկ, Չաղազուրի պա-

Տըրբուած, մաշուած կեանքի յորձանքից Ապրիլ ենք դարձրել, երբով կարօտի: Այլընտրանքով դիմեցի հողմերից... Բայց հնից ստանալ՝ վեհութեամբ սրտի, Այդ մե՛նք ենք գալիս:

Իմբերիալիզմի թռուտագոր նետից... Դատան թնամու գնդակից պըրձած. Հայաժանք, զըրկանք, մահն իսկ ճաշակած Բայց փիւնիկի պէս զարթնել ենք նորից. Այդ մե՛նք ենք գալիս:

Տէր-Չորի դատան անպատանեութեամբ Երբ մարգը մորթեց, կոյսը լըկուեց, Մանուկը ծախուեց թիւրքի «Յազար»-ում, Մարգիկ սասցին. «Հայ ազգը կողոզեց», Բայց մե՛նք ենք գալիս:

Բազում ազգերի լեզուներ օտար, Մեր շքութեանքներն թառեցին յամառ... Սահակ Մեծարդից մեր ժառանգն անդին, Մեծագորինք, թաքցրինք խորքը մեր սրտին: Այդ մե՛նք ենք գալիս:

Մեր պաղտնական սրբութիւններին, Հայ կոյսի չըքնող, խըրոխտ ճակատին Չէ՛ հպել ամօթ: Անվերջոր հողով Ողջունում ենք հողն անհուն կարօտով, Այդ մե՛նք ենք գալիս:

Թող բացուին վարդեր, վրտակներ ժըպտին, Ողջ Հայրենիքու՛ր աղջիկներ պարեն: Դո՛ւք, Սովետ երկրի պարծանք Հայ տղերքը Հարգատներն երկնցքէք ձեր ձեռք, Այդ մե՛նք ենք գալիս:

Տե՛նչում ենք լինել մասն Արարատին... Հայրենի երկրի դաշտին, գեղերին: Գիտե՛մ ճախրանքը... անուշած Արիւ՛ Հայրենիքիս Հայր Մեծը՛ւ Սալլին: Այդ մե՛նք ենք գալիս:

Հալիպ Թ. ՏԵՐ ԳԱՍՏԵՆ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԾԲԵՂ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Կ Ա Ջ Մ Ա Կ Ե Ր Պ Ո Ւ Ա Վ
Հ. Բ. Ը. Միւրեթեան Հ. Ներսիսաբազա Ընկերակցութեան թատերական ինստիտուտի կողմէ

Պիտի ներկայացուի «Ն Ե Ր Գ Ա Ղ Թ Ը»

Հովանուորութեամբ Հ. Բ. Ը. Մ. ի ՍՈՒՐԻՈՅ ԾՐԱՅՆԱԿԱՅՈՒՆ ՅԱՆՁ. ՆԱԺՈՂՈՒԻ

Տեղի պիտի ունինայ 19 Մայիս 1946, Կիրակի կէսօրէ առաջ ժամը 9,30ին, Սինեմա Օրիանթալի մէջ:

Կիր, Չանգուի ձուկ, աղանդներ, պտուղներ, Արարատի գոնեակ, Արտաշատի զինի:

Թագէտս նստաւ սեղանին զլուխը, պատուոյ տեղը: Անոր ալ կողմը նստած է ամենէն տարեց որդին՝ Նազարը — այսօր հանրածանոթ իրաւարան, անգամ քաղաքային իրաւարաններու քուլիկային:

Ձախ կողմը նստած է ամենէն մեծ աղջիկը՝ Վարդանուշ՝ երկրաչափի քիմիաբան, յետոյ միջակ որդին՝ Համարձումը՝ երկրաչափի մեքենագետ, յետոյ գուշտաւոր Բայասանը՝ օրէնքի խոստ հսկիչ ժողովրդական գաւառաւոր, միւս գոնուորը Մարգարիտը՝ բժշկուհի, իսկ հօր գլխուցը ամենէն փոքր որդին, ընտանիքի սիրելին, սպորտի վաստակաւոր վարպետ, մօտեքս Փրանսական ըմբշատուութեան մէջ առաջնութիւն շահող Արտաշատը: Անոր կողմէին վրայ կը փայլէին երկու պետական շքանշաններ, հայրենական պատերազմի մասնակցութեան համար:

Շուտով ամբողջ սեղանը զբաղուեցաւ ընտանիքի բազմաթիւ անգամներէն և ազգականներէն: Մեր թագէտս ցոլացող աչքերով զննեց ներկայիցները և գանգաղօրէն լեցուց բաժակը կարմիր գինիով: Տէրեց հանդիսաւոր լուսնիքը:

Թագէտս ոտքի ելաւ և վերցուց բաժակը: Խոնք կենդանութեան համար: Ի կենդանութիւն Հօր և Ընկերի, Սովետական Ժողովուրդի սիրելի առաջնորդին Ստալինին:

Ս. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օթոյի կանոնաւոր սպասարկութիւն: Արէն օր, առաւօտեան ժամը 7ին: Հալէպ — Պէյրութ, Հալէպ — Տաթաւ, Պէյրութ — Հալէպ, Տաթաւ — Հալէպ:

Չորս հոգիներ հանգստութիւնը: Ինքնաշարժներով: Բոլոր ծանօթութեանց համար գիշերային կերպիւս կրօնականները: Հալէպ — Սինեմա Ռօքսի գիմնաստիքի 8-06 Պէյրութ — Թրաքա Ընկ. 2էյմուսիէ թիւք. 86-19 Տաթաւ — Թրանս-Արաւելա Ընկ. Փողոց Ճուտա Ա. թիւք. 16-37:

ԺՈՂՈՎԻ ԶՐԱԿԵՐ

Խարտերէ շէնքերի իրէն: Հայրենակցական Միութեան բոլոր անդամները ժողովի կը հրաւիրուին ամսուայ 17ին, Ուրբաթ երկուշաբթի, ժամը 8ին Ընկ. Արարատ Մուրատեանին ընտանքին:

Կարեւոր օրակարգը: ԿԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ

ՆՈՒՐԱՍՏՈՒՈՒԹՅՈՒՆ

Տէր և Տիկին Տօքթ. Ա. Խաչատուրեանի մանչ զաւակով մը խախտուողութեան առթիւ: Պ. Երուսաղէմ Տէմիրճեան 500 ս. դ. կը նուիրէ «Ներկայ» թիւ ֆօտոսին:

Սասնայ ԱՐԷՍԷՆ

Թ ՈՒ Ե Լ Ի Ն Ա Կ Ա Ն ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բազմապատակ ուսուցչական Տէրաւոր ՄԱՐԻԱՄ Վարժարանի վ. Ա. Թ. Ա. Պ. Ե. Տ. Ե. Ա. Կ. Ա. Կ. Ա. Պ. (Պարտաւարտներ): Նախադասութեամբ Թեմիս Առաջնորդ Փեր. Տ. ՉԱՐԵՆՆՈՒ. ՎՐԻ. ՓԱՅՄԱՆՆԵՆՆԱՅ ԿԱՐԿԱՅԻՆ ԱՂԿԱՆԵՑ ԳՅՈՒՆԻՆՆԱՅ:

Սասնայ ԱՐԷՍԷՆ

Թ ՈՒ Ե Լ Ի Ն Ա Կ Ա Ն ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բազմապատակ ուսուցչական Տէրաւոր ՄԱՐԻԱՄ Վարժարանի վ. Ա. Թ. Ա. Պ. Ե. Տ. Ե. Ա. Կ. Ա. Պ. (Պարտաւարտներ): Նախադասութեամբ Թեմիս Առաջնորդ Փեր. Տ. ՉԱՐԵՆՆՈՒ. ՎՐԻ. ՓԱՅՄԱՆՆԵՆՆԱՅ ԿԱՐԿԱՅԻՆ ԱՂԿԱՆԵՑ ԳՅՈՒՆԻՆՆԱՅ:

18 Մայիս 1946, Շաբաթ օր, երեկոյեան, ժամը 8ին: Կ Ը Փ Ն Տ Ի Ո Ւ Ի

Կը փնտռուի ՇՈՒՇԷՆ ՍԵՆՏՆԵԱՆ անունով տիկինը և իր ընկերուհին Աղաւանի Նահապետը: Շուշուց իր այլապէս անտես արեւելեան զատուած է իր պիտի մէջ և եկած է Հալէպ ժամանակին:

Փնտրողն է իր տղան: Գիտցողներէն կը ինքնուրիշ պահանջ ժողովք թաղապետին: Սուէյրա, և կամ Փոստալի թիւ 531 Հալէպ: 3-6

Թ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն «ՔՆԵՆԱՄԻՆ ՏՈՒՂԱՅՈՒՆ»

Տախ տակի և Փայտի վաճառատները կը ծանուցանեն յարգոյ հասարակութեան որ Պայմապէթի վրայ քաղաքի «Նետի» քաղաքի մարզադաշտին մօտ գտնուող իրենց վաճառատներուն մէջ կարելի է գտնուի ամէն տեսակ տախտակի և փայտի գերազանց չելի գիներով:

ԿԱՐԳՈՒՄԵՐ ԵՒ ՏԱՐԱՄԵՆԵՐ

«Ք Փ Ր Ա Տ»